מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
בית הדין למשמעת של עובדי המדינה

ח' בחשוון תשע"ט
17 באוקטובר 2018

0491-0022-2018-007654
בד"מ: 86.17

בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה

בפני:	עו"ד אורי כהן – אב בית הדין	-	יו"ר מותב
	עו"ד אפרת נאות מרקוביץ	-	חברת מותב
	גב' סוזי לוי	-	חברת מותב
התובע:	עו"ד רועי גול		
הנאשמת:	עדנה גיא		
ב"כ הנאשמת:	עו"ד ראם סיקרון		
נציג המשרד:	גב' ציפי יוסף סקלר		

<u>גזר – דין</u>

1. הנאשמת עדנה גיא עובדת רשות המיסים, ששימשה במועדים הרלוונטים לתובענה ממונה (מינהל ומשאבי אנוש) ביחידת פקיד שומה 3 בתל-אביב (להלן-היחידה), הורשעה על פי הודאתה ובמסגרתו של הסדר טיעון, בביצוע עבירות לפי סעיפים 17(1),(2),(3) ו-(4) לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג- 1963, וזאת בגין דיווחים כוזבים אודות שעות עבודתה.

2. במבוא לתובענה צויין כי הנאשמת מתוקף תפקידה הייתה אמונה, בין היתר, גם על תקינות דיווחי הנוכחות של העובדים ביחידה. לצורך כך ניתנה לה הרשאה לגישה ישירה למערכת דיווחי השעות וביצוע שינויים בנתוני המערכת של כלל העובדים. הנאשמת נדרשה לדווח נוכחות באמצעות החתמת כרטיס הנוכחות בשעון הנוכחות, בתחילת יום עבודתה ובסיומו. בנוסף, בעת יציאה פרטית במהלך שעות העבודה, נדרשה להחתים את כרטיס הנוכחות בעת יציאתה ממקום העבודה ובשובה אליו.

3. הנאשמת הודתה כי במהלך שנה 2016 דיווחה דיווחים כוזבים אודות שעות עבודתה בעשרות רבות של שעות. הנאשמת עשתה זאת תוך ניצול תפקידה לרעה, כאחראית על העובדים, ופעלה הן בעצמה והן באמצעות עובדת הכפופה לה כדי לשנות דיווחיה לגבי שעות עבודתה. בגין דיווחיה הכוזבים קיבלה הנאשמת שכר שלא כדין.

4. **<u>הסדר טיעון</u>**

באי כוח הצדדים הגיעו להסדר טיעון לפיו בכפוף להודאתה ולהרשעתה בדין, יוטלו עליה אמצעי המשמעת הבאים: נזיפה חמורה; פיטורים לאלתר; פסילה לרשות המיסים למשך 3 שנים; הפקעת חלק מהמשכורת הקובעת בשיעור של 8,655₪, שינוכה ב-6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים מגימלאותיה של הנאשמת.

בנוסף הסכימו הצדדים כי הנאשמת תשיב סך של 6,945 ₪ לאוצר המדינה. זאת תעשה באמצעות 18 תשלומים שווים ורצופים שיבוצעו לאחר תום ניכוי הפקעת השכר מהגימלה.

כן הוסכם שבית הדין יעשה בסמכותו לפי סעיף 22 לחוק שירות המדינה(גימלאות) [נוסח משולב], תש"ל – 1970, ויורה שהנאשמת לא תהיה זכאית לתשלום מענק נוסף על קיצבתה.

5. **<u>טיעונים לכיבודו של הסדר הטיעון</u>**-

א. **<u>טיעוני התביעה</u>**

1) פסיקת בית המשפט העליון ביחס לפסול שבמסירת דיווחים כוזבים ידועה וברורה.

2) הדיווחים הכוזבים פוגעים במערך הביצועי של השירות הציבורי, שהרי קיומה של תרבות עבודה ושמירה קפדנית על התייצבות לעבודה וביצוע בפועל של שעות העבודה, הם תנאי הכרחי לתפקודו של השירות הציבורי.

3) חומרת מעשיה של הנאשמת מתעצמת נוכח מספר מאפיינים: אין מדובר במעידה חד פעמית אלא בשיטה ובדפוס התנהלות לאורך תקופה, והכל מתוך מודעות ותכנון; היקף הדיווחים שנפרסו על פני שנה; הנאשמת קיבלה שכר עבודה לו לא הייתה זכאית וזאת ביחס להיקף שעות גדול; היא הייתה ממונה במינהל ומשאבי אנוש ואחראית, מתוקף תפקידה, על דיווחי הנוכחות של כלל העובדים

במשרד ; נוכח בכירותה ותחומי אחריותה ניתן בה אמון רב הן מצד הממונים והן מצד הציבור בכללותו.

4) בית המשפט העליון שב והדגיש שחומרת העבירה אינה נבחנת דווקא על פי הנזק הכספי שנתרם לקופת הציבור.

5) במעשיה של הנאשמת יסוד של הפרת אמון, ואמצעי הפיטורים חיוני לשם שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי והרתעת עובדים אחרים לבל ימעדו אף הם.

6) בצד חומרת העבירות לקחה התביעה בחשבון את הודאתה של הנאשמת, חרטתה הכנה ונסיבותיה האישיות.

7) בנסיבות אלה ההסדר ראוי ומאוזן ויש בו כדי להגשים את תכליות הדין המשמעתי.

ב. **<u>עמדת המשרד</u>**

מצטרפים להסדר הטיעון.

ג. **<u>טיעוני ההגנה</u>**

1) הנאשמת הודתה בכתב תובענה מתוקן לאחר שהוסרו אישומים שהופיעו בכתב התובענה המקורי.

2) היא מקבלת אחריות על מעשיה לאחר שטעתה טעות חמורה בהפעלת שיקול דעתה.

3) לפיכך היא מוכנה לאמצעי המשמעת שסוכמו, לרבות סיום עבודתה לאחר 27 שנות שירות.

4) הנאשמת עד לכשלונה בעבירות דנן, הייתה עובדת טובה ומוערכת ללא כל עבר משמעתי.

5) הנאשמת ילידת 1963, נשואה ואם לארבעה בגירים. בעלה מועסקת בחברת "טבע" שעובדיה סובלים מאי יציבות תעסוקתית.

ד. **<u>דבר הנאשמת</u>**

מודה ש"ניצלה דברים", כלשונה, מכוח התפקיד.

ה. **<u>מסמכים שהוגשו לבית הדין ע"י נציגת המשרד</u>** –

1) תעודות גמול הצטיינות לשנים 1995, 2001, 2007.

2) גליונות הערכה לשנים 2015 ו- 2014 – הנאשמת הוערכה כעובדת טובה מאוד.

3) תלושי משכורת.

6. **<u>דיון</u>**

הנאשמת שימשה ממונה (מינהל ומשאבי אנוש) ביחידת פקיד שומה 3 תל-אביב, ומתוקף תפקידה הייתה אמונה על תקינות דיווחי הנוכחות של העובדים ביחידה. לצורך זה ניתנה לה הרשאה לגישה ישירה למערכת דיווחי השעות ולביצוע שינויים בנתוני המערכת של כלל העובדים.
הנאשמת ניצלה הרשאות אלה כדי לדווח במהלך שנת 2016 דיווחים כוזבים אודות שעות עבודתה. דיווחים אלה, שהעניקו לה שכר שלא כדין, התייחסו לעשרות רבות של שעות עבודה ובוצעו הן ע"י הנאשמת עצמה והן באמצעות עובדת שהייתה כפופה לה.

על הפסול שבמסירת דיווחים כוזבים עמד בית המשפט העליון בשורה של פסקי דין: בעש"מ 6978/00 <u>מאיר מוטיל נ' נציב שירות המדינה</u>, פ"ד נד(4) 865 נפסק:
"דיווחים כאלה, תהיה הסיבה לדיווחים אשר תהיה, פסולים בעיקר בשל שלוש סיבות: ראשית, משום שאינם דיווחי אמת, ואין צורך להסביר את הפסול שבחתימת עובד, ביודעין, על דיווח שאינו אמת. מבחינה זאת הם אינם מוסריים. שנית, משום שהם מפרים את ההוראות המחייבות. לכן הם בלתי-חוקיים. ושלישית, משום שהם משמשים את העובדים כדי לקבל מאוצר המדינה שכר שאינו מגיע להם."

בית המשפט שב והדגיש כי חומרת העבירה אינה נבחנת דווקא על פי הנזק הכספי שנגרם לקופת הציבור. כך פסקה כב' השופטת (כתוארה דאז) ביניש בעש"מ 10125/01 מדינת ישראל נגד גניש (ניתן ביום 11.3.2002):
"כבר נאמר לא אחת בפסיקתנו, כי עובד הציבור הוא נאמן הציבור. החומרה במעשים מן הסוג שבו הורשעה המשיבה, אינה נעוצה בהיזק הכספי ואף לא בחסר בממון קופת המדינה, אלה במעילה באמון הכרוכה במעשים אלה. קשת המעשים הנכללים בעבירות של מעילה באמון היא מגוונת ומבטאת מידות חומרה שונות. היא כוללת עבירות חמורות כגניבה ממעביד, מעשי מרמה או זיוף וכן הפרת אמונים ואף מעשים שאינם פליליים במובהק, אשר היסוד של מעילה באמון הוא היסוד הדומיננטי בהם. בשל עוצמת הפיתוי והקלות בה ניתן להערים על המערכת בכל הנוגע לקבלת טובות הנאה שלא כדין, יש להקפיד על כך שאמצעי המשמעת שיוטלו על עובד שסטה מן השורה יהוו תגובה הולמת ומרתיעה".

כן ראה: עש"מ 10250/01 ז'קלין מוכתרי נ' נציבות שירות המדינה (ניתן ביום 10.2.2001); עש"מ 1804/01 מדינת ישראל נ' אלקריף (ניתן ביום 13.9.2001); עש"מ 3295/08 שלמה אזולאי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 23.6.08).

בעש"מ 5626/05 רחל אוחנה נ' מדינת ישראל – נציבות שירות המדינה (ניתן ביום 14.3.2006) אמרה כב' השופטת פרוקצ'יה:

"קיומה של תרבות עבודה ושמירה קפדנית על הכללים והנוהל של התייצבות לעבודה והשקעה בפועל של שעות עבודה הנדרשות מעובד מדינה הם תנאי הכרחי לתפקוד נאות של השירות הציבורי. היעדרות מהעבודה שלא במסגרת חופשה, מחלה, השתלמות מקצועית או מטרה אחרת שאושרה על ידי הממונה, המתיישבת עם נוהליה ותכליותיה של המערכת הציבורית פוגעת בראש ובראשונה במערך הביצועי של שירות המדינה אשר נמצא לוקה בהעדר השקעת משאבים מספקת ביעדים שיש להשיגם. עבודה אינה יכולה להתבצע כראוי כאשר העובד אינו ממלא את תפקידו אלא עסוק בענייניו הוא. ומעבר לכך, יש בהיעדרות בלתי מאושרת מהעבודה כדי לפגוע פגיעה עמוקה במערך האימון הנדרש בין ציבור העובדים למעסיק הציבורי. אין כמו מצג שווא בדבר הימצאות בעבודה כאשר עובד נעדר ממנה, וקבלת שכר בעבור שעות עבודה שלא בוצעו כדי לפגוע באמינותו של השירות הציבורי בעיני הציבור, וכדי לשקף ניצול כספי ציבור למטרות זרות. קבלת תמורה כספית על ידי עובד בגין שעות עבודה אותן לא ביצע כאשר היה עסוק בענייניו הפרטיים כמוה כשליחת יד בכספי ציבור, ועל אחת כמה וכמה כאשר הדבר נעשה לאורך זמן כענין של שיטה, המלווה בדיווחים כוזבים, לתופעה זו נילוות חומרה מיוחדת."

בבר"ש 9724/10 שאול אליתים נ' נציבות שירות המדינה (ניתן ביום 6.1.11) הדגיש כבוד השופט רובינשטיין כי המדווח דיווחים כוזבים צפוי לאמצעי משמעת מחמירים:

"... הוצאת כספים בדיווחי שווא מקופת הציבור ראויה לסנקציה, הנותנת ביטוי משמעותי להפרת האמון. לעניין זה דומה המדווח דיווחים כוזבים למעלימי מס, שהיא דרך אחרת לגניבה מן הציבור, וזאת גם אם מידת הרחמים הביאה להימנעות מנקיטת צעדים פליליים ולהסתפקות בצעדי משמעת... ראוי כי יצא הקול, שהמחיר על דיווחים כוזבים בשירות הציבור הוא כבד".

מימד של חומרה מתווסף למעשיו של הנאשמת נוכח העבודה ששימשה ממונה (מינהל ומשאבי אנוש) האחראית, ביחידה, על רישום דיווחי הנוכחות בעבודה של כלל עובדי היחידה. תפקיד זה דרש ממנה אחריות רבה והעניק לה מידת אמון

בלתי מסוייגת מצד הממונים עליה ביחידה וברשות המיסים, ומצד הציבור בכללותו.

גישה זו באה לידי ביטוי בפסקי דין רבים:
בעש"מ 4123/95 יוסף אור נ' נציב שירות המדינה, פד"י מט(5) 184, 191 קבע בית בית המשפט כדלקמן:
"מהות המשרה, עובדי המדינה אף הם נבדלים זה מזה. גם אם כולם כפופים לאותו דין, יהיו אלה חוקי המדינה או כללי המשמעת, אין מקפידים עם כולם באותה מידה. כל שעובד המדינה נושא משרה רמה יותר, <u>שיש עמה אמון רב יותר וסמכויות חזקות יותר</u>, כך יש מקום לדרוש ממנו שיקפיד יותר במילוי תפקידו על טוהר המידות ועל התנהגות הולמת. לעניין זה יש הבדל בין עובד בכיר, הממונה על עובדים רבים ואמור לשמש דוגמא להם ולציבור, לבין עובד זוטר." (הדגשה שלנו – א.כ.)

כן ראה עמ"מ 201/09 + 204/09 (בבית המשפט המחוזי בירושלים) מדינת ישראל נ' יורם צולשיין (ועו"ד שכנגד), בו אמרה כב' השופט צור:
"אין ספק כי במעשים מסוג זה יש לשקול לחומרה את מעמדו הבכיר של המשיב <u>ואת התפקיד המיוחד והרגיש בו כיהן</u>. ככל שהמשרה בכירה ובעלת סמכויות רחבות, כך רמת הציפייה מהעובד גבוהה יותר ונדרש ממנו לשמש דוגמא לאחרים בהתנהגות נורמטיבית ללא דופי". (הדגשה שלנו – א.כ.)

ב-עש"מ 9848/05 מדינת ישראל נ' יוסף מזוז (ניתן ע"י כבוד השופטת פרוקצ'יה ב-25.1.2007) אמרה כבוד השופטת פרוקצ'יה:
"עובד מדינה העושה שימש באמצעים המיוחדים העומדים לרשותו במסגרת תפקידו בשירות הציבור כדי להפיק באמצעותם טובות הנאה פסולות שהוא אינו זכאי להן, סוטה בכך סטייה ממורה מנורמות התנהגות ראויות המחייבות מעובד ציבור".

<u>מנגד</u> שקלנו את נסיבותיה האישיות של הנאשמת ובעיקרן את תפקודה החיובי בעבודתה עד לכשלונה בעבירות דנן.

הנאשמת נשואה אם לארבעה בגירים תפוטר מעבודתה בגיל 55 (הגם שתזכה לקבלת גימלאות מקופת המדינה, שעה שזכויותיה הפנסיוניות הינן מכוח חוק שירות המדינה (גימלאות)).
לאחר שנתנו דעתנו על כל האינטרסים הכרוכים בעניין הגענו לכלל מסקנה שההסדר שקול ומאוזן ועונה על תכליות הדין המשמעתי שהן מניעת פגיעה

משמעותית בתפקודו של השירות הציבורי, בתדמיתו ובאמון הציבור בו מחד, והרתעת עובדים אחרים לבל ייכשלו במעשים דומים מאידך.

7. **<u>סוף דבר</u>**

א. נוכח כיבודו של הסדר הטיעון יוטלו על הנאשמת אמצעי המשמעת הבאים:

1) נזיפה חמורה;

2) פיטורים לאלתר;

3) פסילה לרשות המיסים למשך 3 שנים;

4) הפקעת חלק ממשכורת הקובעת של הנאשמת בשעור של 8,655 ₪, שינוכה מגימלאותיה ב- 6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים.

ב. <u>השבה</u>

הנאשמת תשיב לאוצר המדינה סך של 6,945 ₪, שינוכה מגימלאותיה ב- 18 תשלומים שווים ורצופים (ניכוי זה יעשה <u>בתום</u> הפקעת הסך של 8,655 ₪ מגימלאותיה).

ג. <u>שלילת מענק בנוסף לקיצבה</u>

בית הדין מורה מכוח סמכותו לפי סעיף 22(ג) לחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], תש"ל 1978 כי <u>לא ישולם</u> לנאשמת מענק נוסף לקיצבה.

הודעה על כיבודו של הסדר הטיעון ניתנה במעמד הצדדים ביום 17.10.18.
גזר הדין ניתן ביום ט' בחשוון תשע"ט – 18.10.18 בהעדר הצדדים, וישלח אליהם באמצעות הדואר האלקטרוני והדואר הרגיל.

(-)	(-)	(-)
_____	_____	_____
עו"ד אורי כהן אב בית הדין יו"ר מותב	עו"ד אפרת נאות מרקוביץ חברת מותב	גב' סוזי לוי חברת מותב